

Gebiedsvisies

Beschrijf hoe de gemeente de verduurzaming van haar glastuinbouwareaal ziet in 2030, met een doorkijk naar 2040. Het betreft geen visie die zelfstandig door colleges en raden wordt vastgesteld. Wel dient het document als basis voor de manier waarop de verduurzaming van de glastuinbouw wordt verankerd in reguliere visiedocumenten zoals de RES en Omgevingsvisies.

Naam Gemeente: Zaltbommel

Opgesteld door: Mirna van Steenbergem in afstemming met Gerard Selman

Beantwoord voor de gemeente de visies voor de glastuinbouw. De visie betreft: Gebiedsontwikkelingen, energie, infrastructuur en partners.

GEBIEDSONTWIKKELING

Hoeveel hectare glastuinbouw is er in uw gemeente?

350 Hectare

Wat is het percentage potplanten, snijbloemen, belichte groenten en onbelichte groenten in uw gemeente?

Potplanten	5 % belicht
Snijbloemen	75 % nagenoeg volledig belicht
Groenten	20 % onbelicht

Welke areaalontwikkelingen zullen er plaats vinden in de glastuinbouw (groei, sanering, modernisering)? Geef indien mogelijk een indicatie op welke termijn deze ontwikkelingen verwacht worden.

Er is sprake van een modern cluster; modernisering is een continu proces. Dit is afgelopen jaren ondersteund door PHTB en een verplaatsingsregeling.

Gezien de opvolgingsdruk en ondernemersschap zal het areaal uitbreiden. Inschatting van LTO is dat het areaal jaarlijks met gemiddeld 10 ha groeit.

Welke gebiedsontwikkelingen zullen impact (kunnen) hebben op het areaal en bedrijven in de glastuinbouw en de energievoorziening? Denk aan ontwikkeling van industrie of datacenters voor restwarmte, toename van de vraag naar elektriciteit buiten de glastuinbouw, (beperkingen in) aanleg van nieuwe energie-infrastructuur.

De infrastructuur voor elektriciteit is op dit moment beperkt; afspraken over uitbreiding zijn gemaakt met Alliander.

ENERGIE

Onderstaande geldt voor het totale glastuinbouwareaal in uw gemeente.

Deze cijfers zijn nu niet beschikbaar.

Wat is huidige warmtegebruik in GJ?

..... GJ

Welk deel (GJ) komt uit aardgas en welk deel komt uit andere bronnen?

Welke bronnen anders dan aardgas voorzien in de warmtevraag?

100 % afkomstig uit aardgas

Wat is het huidige gebruik van externe aangeleverde CO₂ per jaar in kton?

..... Kton

Wat is het huidige gebruik van elektriciteit in MWh??

..... MWh

Welk percentage van de elektriciteit wordt zelf opgewekt met gasgestookte WKK?

80 .%

Welke verduurzamingsmaatregelen worden in uw gemeente als meest kansrijk gezien voor de verduurzaming van de warmtevoorziening van de glastuinbouw? Denk aan besparing, restwarmte, geothermie, biomassa, elektrificatie (warmtepomp, WKO, aquathermie, warmteterugwinning).

Wat is het vermoedelijke aandeel van ieder van de door u genoemde opties?

De glastuinbouw in Zaltbommel is overwegend belicht. Er is een aanpak opgesteld samen met de glastuinbouw. In volgorde van invulling van de energie-componenten is van belang:

1. CO2
2. Elektriciteit
3. Warmte

Op de bedrijven vormt een gasgestookte WKK nu de basis. Als CO2 en elektriciteit goed is ingevuld is de warmte-invulling aan de orde. Opties: KWO (warmte-oogsten), geothermie.

Er zijn twee opsporingsvergunningaanvragen gedaan in de gemeente voor geothermie. Deze liggen ter beoordeling bij het ministerie.

Welke mogelijkheden ziet u als meest kansrijk om in de externe behoefte aan CO2 te voorzien? Denk aan besparing en CO2 uit industrie, afvalcentrale of andere (duurzame) (rest)bron, groengas, biomassa.

Er is afgelopen jaren met de ondernemers gewerkt aan een collectieve voorziening (extern).

Businesscase is rond. Nagenoeg 100 % van glasareaal wil hierop aansluiten. De discussie inzake CCS leidt ertoe dat de realisatie in de ijskast staat.

De sector zet in op bio-CO2 die afgevangen wordt van afvalcentrales. Dit zijn grootschalige bronnen die in de behoefte van de glastuinbouw kan voorzien.

Om CO2-reductie te bewerkstelligen zal de eigen opwek van elektriciteit met WKK vervangen moeten worden. Welke mogelijkheden ziet u als meest kansrijk om in de behoefte aan elektriciteit van de glastuinbouw te voorzien? Denk aan besparing, duurzame opwek in het gebied met wind, zon of biomassa-WKK, inkoop.

Zal een combinatie zijn van:

- Besparing
- Duurzame opwek (sector heeft voorkeur voor wind)
- Inkoop (is erg duur geworden door forse stijging ODE)

Wanneer verwacht u dat de verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd kunnen zijn (u kunt een tijdvak van maximaal 10 jaar noemen):

- Voor warmte: 5-10 jaar (hangt sterk samen met CO2 en elektriciteit)
- Voor CO2: 5 jaar (hangt af van discussie CCS)
- Voor elektra: 5-10 jaar

Van welke factoren die buiten uw invloed zijn hangt de haalbaarheid van de door u genoemde verduurzamingsmaatregelen af?

1. Rijksbeleid inzake CCS/CCU
2. Rijksbeleid inzake ODE
3. (Regionaal) draagvlak inzake inpassing duurzame opwek (wind)
4. Mogelijkheden geothermie

INFRASTRUCTUUR

Welke infrastructuur zal nog moeten worden ontwikkeld om de energievraag van de glastuinbouw te verduurzamen? Denk aan CO2 leidingen, verzwaring elektriciteitsnet, warmtenet, etc.

Voor warmte: uitkoppeling warmte/warmte-rotonde

Voor CO2: CO2-netwerk; ontwerp en businesscase/financiering ligt klaar

Voor elektriciteit: uitbreiding capaciteit; afspraken hierover al gemaakt met Alliander

PARTNERS/PARTIJEN

Welke partijen zullen in uw gemeente betrokken moeten worden om visies te ontwikkelen en uit te voeren?

- Glastuinbouwsector: Glastuinbouw Nederland, Glastuinbouwpact Bommelerwaard & Neerijnen
- Alliander
- Provincie Gelderland
- Regio Rivierenland/RES

KENNISVRAAG

Over welke onderwerpen, inclusief landelijke zaken, zou u meer kennis willen ontwikkelen om de verduurzamingsvraagstukken voor de glastuinbouw tot een succes te maken?

-

Wat zijn de belemmeringen en randvoorwaarden voor het realiseren van deze visie?

Zie hiervoor. Op dit moment met name het ontbreken van de juiste randvoorwaarden vanuit RIJK:

- CCS
- ODE
- Opsporingsvergunningaanvragen geothermie liggen sinds eind 2019 ter beoordeling bij het ministerie van EZK.

OVERIGE OPMERKINGEN